

Redaktori: Anna Divičanová, Alexander Ján Tóth, Alžbeta Uhrinová

KULTÚRA, JAZYK A HISTÓRIA SLOVÁKOV V MAĎARSKU

Materiály z jubilejnej interdisciplinárnej
medzinárodnej vedeckej konferencie
z príležitosti 15. výročia založenia
Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku

Budapešť 14.–15. 10. 2005

KULTÚRA, JAZYK A HISTÓRIA SLOVÁKOV V MAĎARSKU

**Materiály z jubilejnej interdisciplinárnej
medzinárodnej vedeckej konferencie z príležitosti
15. výročia založenia
Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku**

Budapešť 14. – 15. 10. 2005

Békešská Čaba 2006

Redaktori:

Anna Divičanová
Alexander Ján Tóth
Alžbeta Uhrinová

Odborní recenzenti:

Dagmar Mária Anoca
Miroslav Dudok

Jazykoví lektori:

Szántóné Csefkó Mónika (anglický text)
Pappné Princzinger Valéria (nemecký text)
Ján Chlebnický (slovenský text)

Návrh obálky:

László Lonovics

Vydanie publikácie podporili:

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí SR
Verejná nadácia Pre národné a etnické menšiny v Maďarsku

Vydavateľ:

Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku

ISBN: 963 86573 8 3

Za vydanie zodpovedá:

Alžbeta Uhrinová-Hornoková

Typografia: Ancsin és Társa Bt., Szabadkígyós

Tlačiareň: Mozi Nyomda Bt., Békéscsaba

Zodpovedný vedúci: Garai György

OBSAH – TARTALOM – INHALT

<i>Na úvod – Bevezetés – Prolog</i>	15
<i>Pozdravy – Köszöntők – Begrüßungen</i>	17
Alžbeta Uhrinová-Hornoková, riaditeľka Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku – Hornokné Uhrin Erzsébet, a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének igazgatója – Erzsébet Uhrin-Hornok, Leiterin des Forschungsinstituts der Slowaken in Ungarn	17
Alžbeta Račková, Slovenský inštitút v Budapešti – Racskó Erzsébet, budapesti Szlovák Intézet – Erzsébet Racskó, Slowakisches Institut Budapest	19
<i>Vernisáž výstav – Kiállításmegnyitók – Eröffnung der Ausstellungen</i>	20
<i>Svadobný odev Slovákov v Maďarsku, Katarína Királyová – A magyarországi szlovákok esküvői viselete, Király Katalin – Hochzeitstracht der Slowaken in Ungarn, Katalin Király</i>	
<i>Vedecká činnosť Slovákov v Maďarsku. Katarína Hrkľová, zástupkyňa riaditeľa Domu zahraničných Slovákov – A magyarországi szlovákok tudományos tevékenysége. Katarína Hrkľová, a Határontúli Szlovákok Házának igazgatóhelyettese – Wissenschaftliche Tätigkeit der Slowaken in Ungarn. Katarína Hrkľová</i>	20
<i>Slávnostné otvorenie konferencie – Ünnepléyes megnyitó – Festliche Eröffnung</i>	21
Kinga Gönczová, ministerka mládeže, rodiny, sociálnych vecí a rovnosti šancí. Göncz Kinga ifjúsági, családlügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter Kinga Göncz, Ministerin für Jugend, Familie, Soziales und Gleichberechtigung	21
<i>Prezentácia ročenky VÚSM – A Kutatóintézet évkönyvének bemutatója – Präsentation des Jahrbuches des Forschungsinstituts: Miroslav Dudok</i>	22
<i>Ako ďalej výskumný ústav? Rozhovor za okrúhlym stolom – Kerekasztal-beszélgetés a kutatóintézet jövőjéről – Rundtischgespräch über die Zukunft des Forschungsinstituts.</i>	25
<i>Účastníci – Résztvevők – Teilnehmer:</i>	
Matej Šipický	25
Zuzana Medved'ová	25
Miroslav Dudok	27
Ján Fuzik	28
Mária Žiláková	29
Ondrej Štefanko	30
Alžbeta Uhrinová	30
Dagmar Mária Anoca	32

**Otázky kultúry a spoločnosti – A kultúra és a közösség kérdései
– Fragen der Kultur und Gemeinschaft**

- JÁN FUZIK:** 39
Slovenský samosprávny systém v Maďarsku – Szlovák önkormányzati rendszer Magyarországon – Selbstverwaltungssystem der Slowaken in Ungarn
- ANTON PAULIK:** 46
Používanie národnostného jazyka v obciach s pretvorenými národnostnými obecnými samosprávami – Nyelhasználat a települési kisebbségi önkormányzattal alakult községekben – Sprachgebrauch in den Orten, wo eine umgewandelte Minderheitenselbstverwaltung funktioniert
- KATARÍNA MÁRIA HRKLOVÁ:** 53
Spolupráca Domu zahraničných Slovákov a Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku – A Határon túli Szlovákok Háza és a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének együttműködése – Zusammenarbeit des Hauses der ausländischen Slowaken mit dem Forschungsinstitut der Slowaken in Ungarn
- ANNA ISTVÁNOVÁ:** 59
Činnosť Čabianskej organizácie Slovákov – A Csabai Szlovákok Szervezetének tevékenysége – Aktivitäten des Vereins der Slowaken in Békéscsaba
- IMRICH JENČA:** 69
Krajanské vysielanie slovenských verejnoprávnych médií – A szlovák közszolgálati médiumok adásai a határon túli szlovákok részére – Sendungen von den slowakischen Medien für die Slowaken im Ausland
- ANNA KOVÁČOVÁ:** 74
Peštianski Slováci v zrkadle dobových periodík – A pesti szlovákok a korabeli újságok tükrében – Pester Slowaken in den zeitgenössischen Zeitungen
- ORSOLYA SZABÓOVÁ:** 82
Dvojitá identita budapeštianskych Slovákov – A budapesti szlovákok kettős identitása – Doppelte Identität der Slowaken in Budapest
- GIZELA T. MOLNÁROVÁ:** 86
Kultúra, materinský jazyk, identita – Kultúra, anyanyelv, identitás – Kultur, Muttersprache, Identität
- ILDIKA KLAUSZOVÁ-FUZIKOVÁ:** 95
Význam pastorácie v materinskom jazyku – Az anyanyelvi pasztoráció jelentősége – Die Bedeutung der Pastoration in der Muttersprache
- ATTILA SPIŠÁK:** 100
Dnešná národnostná situácia v evanjelickej cirkvi v Maďarsku – Mai nemzeti-ségi helyzet a magyarországi evangélikus egyházban – Die aktuelle Situation der Nationalitäten in der evangelischen Kirche in Ungarn

- GABRIELA HAMRANOVÁ:** 107
Slováci v Maďarsku v zrkadle Slovenskej národnej bibliografie v rokoch 1990 – 2004 – A magyarországi szlovákok a Szlovák Nemzeti Bibliográfia tükrében 1990 – 2004 – Die Slowaken in Ungarn im Bilde der Slowakischen Nationalbibliographie in den Jahren 1990 – 2004
- ALŽBETA ÁRGYELÁNOVÁ:** 117
Štátna cudzojazyčná knižnica v službách jazykovej a literárnej kultúry Slovákov v Maďarsku – Országos Idegennyelvű Könyvtár a magyarországi szlovákok nyelvének és irodalmának szolgálatában – Fremdsprachige Landesbibliothek in Budapest im Dienste der slowakischen Sprache und Literatur in Ungarn
- Otázky literatúry – Az irodalom kérdései – Fragen der Literatur**
- KAROL WLACHOVSKÝ:** 123
Literatúra na periférii alebo rekviem za slovenskou literatúrou v Maďarsku? – Irodalom a periférián avagy rekviem a magyarországi szlovák irodalomért? – Literatur an der Peripherie oder Requiem für die slowakische Literatur in Ungarn?
- GREGOR PAPUČEK:** 130
Súvislosti medzi možnosťami Slovákov v Maďarsku a odumieraním ich literatúry – Összefüggések a magyarországi szlovákok lehetőségei és irodalmuk halódása között – Zusammenhänge zwischen den Möglichkeiten der Slowaken in Ungarn und dem Aussterben ihrer Literatur
- MICHAL HARPÁŇ:** 136
Slovenská dolnozemska literárna mozaika – Alföldi szlovák irodalmi mozaik – Slowakischer literarischer Mosaik auf der Tiefebene
- DANIELA ONODIOVÁ:** 141
Divadlo na palete slovenskej kultúry v Maďarsku – A színház a magyarországi szlovák kultúra palettáján – Theater in der slowakischen Kultur in Ungarn
- STANISLAV BAJANÍK:** 146
„Generácia” SME (príspevok k literárno-spoločenskému životu v Maďarsku) – A SME generáció (adalék a magyarországi irodalmi-társadalmi élethez) – Generation SME (Beiträge zum kulturellen und gesellschaftlichen Leben in Ungarn)
- KATARÍNA MARUZSOVÁ-ŠEBOVÁ:** 156
Dolnozemečanka v súčasnej próze v Maďarsku – Az alföldi szlovák nő alakja a kortárs magyarországi szépprózában – Die Gestalt der slowakischen Frau in der zeitgenössischen Kunstprosa in Ungarn
- OLDŘICH KNÍCHAL:** 162
K otázke jazyka a recepcie literárnej tvorby Slovákov z Dolnej zeme, osobitne z Maďarska – Az alföldi szlovákok irodalmi alkotásainak nyelvezetéről és olvasottságáról, különös tekintettel a magyarországiakra – Über die Sprache und Belesenheit der literarischen Werke der Slowaken auf der Großen Ungarischen Tiefebene, mit besonderem Hinblick auf die Slowaken in Ungarn

JARMILA HODOLIČOVÁ:	167	JAROMÍR KRŠKO:	231
<i>Z dejín detskej literatúry vo Vojvodine – A vajdasági szlovák gyermekirodalom történetéből – Aus der Geschichte der slowakischen Kinderliteratur in der Woiwodschaft</i>		<i>Vplyv slovenského a maďarského etnika na podobu hydronymie Slovenska – A szlovák és a magyar etnikum hatása Szlovákia vízneveire – Wirkung des slowakischen und ungarischen Ethnikums auf die Benennung der Gewässer in der Slowakei</i>	
Otázky jazykovedy – Nyelvészeti kérdések – Sprachwissenschaftliche Fragen		AGNEŠA LESFALVIOVÁ-CSENGÖDIOVÁ:	241
MÁRIA ŽILÁKOVÁ:	179	<i>Vývoj slovenskej právnickej terminológie po rozpade Rakúsko-uhorskej monarchie – A szlovák jogi szaknyelv fejlődése az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása után – Entwicklung der slowakischen juristischen Terminologie nach dem Zerfall der Österreich–Ungarischen Monarchie</i>	
<i>Päťnásť rokov ústavu v službách našej slovenčiny – A Szlovák Kutatóintézet 15 éve a magyarországi szlovákok nyelvének szolgálatában – 15 Jahre des Forschungsinstituts der Slowaken in Ungarn im Dienste der slowakischen Sprache</i>		ANITA HOLÁ:	246
SLAVOMÍR ONDREJOVIČ:	185	<i>Živé osobné mená z okolia Níredházy v spomienkach presídleného obyvateľstva – Személynevek Nyíregyháza környékén az áttelepült lakosság emlékezetében – Lebendige Personennamen aus der Umgebung von Nyíregyháza in Erinnerungen der umgesiedelten Bevölkerung</i>	
<i>Slovenčina ako jazyk majoritný a minoritný – A szlovák mint kisebbségi és többségi nyelv – Slowakisch als Minderheits- und Mehrheitssprache</i>		JÁN BAUKO:	252
MIROSLAV DUDOK:	190	<i>Pozdravy a oslovenia študentov Slovenského gymnázia v Békešskej Čabe – A békéscsabai Szlovák Gimnázium diákjainak köszönés- és megszólításformái – Begrüßungs- und Anredeformen der Schüler im Slowakischen Gymnasium Békéscsaba</i>	
<i>Slovenčina v životnom prostredí – Szlovák nyelv élő környezetben – Slowakische Sprache im Lebensmilieu</i>		MARCEL OLŠIAK:	260
EVA FARKAŠOVÁ-HORVÁTHOVÁ:	199	<i>Kontrastívne javy slovenčiny a maďarčiny – A szlovák és a magyar nyelv kontrasztív jelenségei – Kontrastive Phänomene des Slowakischen und des Ungarischen</i>	
<i>Používanie jazyka v národnostných školách v Maďarsku – Nyelvhasználat a magyarországi nemzetiségi iskolákban – Sprachgebrauch in Nationalitätenschulen in Ungarn</i>		JÚLIA MARLOKOVÁ-SZABÓOVÁ:	264
TÜNDE TUŠKOVÁ:	204	<i>Slovenské náhrobné nápisy v Mlynkoch ako jazykové pamiatky – Pilisszentkereszt szlovák nyelvű sírfeliratok mint nyelvmemlékek – Slowakische Grabinschriften aus Pilisszentkereszt als Sprachdenkmäler</i>	
<i>Výskum kultúrnych postojov komlóšských Slovákov – Kulturális attitűdök vizsgálata a tótkomlósi szlovákok körében – Kulturelle Attitüden im Kreis der Slowaken in Tótkomlós</i>		Etnografia Slovákov v Maďarsku – A magyarországi szlovákok néprajza – Ethnographie der Slowaken in Ungarn	
ALEXANDER JÁN TÓTH:	209	ANNA DIVIČANOVÁ:	273
<i>Používanie slovenského jazyka v škole a cirkvi v troch bakonských obciach – Szlovák nyelvhasználat az iskolában és az egyházakban három bakonyi faluban – Slowakischer Sprachgebrauch in der Schule und in der Kirche in drei Dörfern des Bakony-Gebirges</i>		<i>Postava Jánošíka v slovenskom folklóre a v slovenskej literatúre (1740 – 1820) – Jánošík alakja a szlovák folklórban és irodalomban (1740 – 1820) – Die Gestalt von Jánošík in der slowakischen Literatur und Folklor (1740 – 1820)</i>	
MÁRIA HOMIŠINOVÁ:	214	GABRIELA KILIÁNOVÁ:	283
<i>Jazykovo-komunikačná znalosť slovenského a maďarského jazyka v rodinnom prostredí Slovákov žijúcich v Maďarsku – A magyarországi szlovákok nyelvi kommunikációs képessége családi környezetben – Sprachliche Kommunikationsfähigkeit der Slowaken in Ungarn im Familienkreis</i>		<i>Súčasný podoby tradičného rozprávačského repertoáru v obci Kestűc – A kesztölci elbeszélők hagyományos repertoárjának jelenlegi változatai – Gegenwärtige Varianten des traditionellen Repertoires der Erzähler aus Keszthölci</i>	
KATARÍNA BALLEKOVÁ:	222		
<i>Prezentovanie slovenských nárečí z Maďarska – A magyarországi szlovák nyelvjáráások bemutatása – Präsentation der slowakischen Mundarten in Ungarn</i>			
ALŽBETA UHRINOVÁ:	226		
<i>O projekte Slovenský jazyk v Maďarsku – A szlovák nyelv Magyarországon c. projektről – Über den Projekt Sprachgebrauch in Ungarn</i>			

- EVA KREKOVIČOVÁ:** 295
Pieseň v procesoch sebaidentifikácie Slovákov v Maďarsku na prelome tisícročia alebo o histórii jednej hymny – A dal, mint a magyarországi szlovákok önmeghatározása az ezredfordulón avagy egy himnusz története – Das Lied als Mittel zur Selbstbestimmung der Slowaken in Ungarn gegen die Jahrtausendwende oder die Geschichte einer Hymne
- ONDREJ KRUPA:** 301
Sobášne zvyky a údaje prvých slovenských kolonistov v Čanádalberte – podľa matriky sobášov miestneho evanjelického zboru (1844 – 70) – Csanádalberty első szlovák telepeseinek esküvői szokásai és adatai a helyi evangélikus egyházközség anyakönyvei alapján (1844 – 70) – Heiratsbräuche und-daten der ersten Slowaken in Csanádalberty auf Grund der Matrikeln aus 1844 – 70
- JURAJ ANDO:** 313
Spoločný projekt Phare CBC v spolupráci Riaditeľstva múzeí Békešskej župy (Maďarsko) a Muzeálneho komplexu Arádskej župy (Rumunsko) – A Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága és az Arad Megyei Múzeumi Komplexum közös Phare CBC projektje – Gemeinsames Phare CBC Projekt der Museen in Békéscsaba und Arad
- JAROSLAV ČUKAN:** 318
Multietnikus kulturális komplexumok formálódása – Modifikácia multietnického kultúrneho komplexu – Gestaltung von multiethnischen kulturellen Komplexen
- LADISLAV LENOVSÝ:** 325
Etnicita a iné faktory spoločenského života v Jásči – Az etnicitás és a társadalom egyéb tényezői Jásdon – Ethnizität und andere gesellschaftliche Faktoren in Jásd
- IVANA ŠUSTEKOVÁ:** 335
Nerolnícke zamestnania v slovenských obciach bakonskej oblasti – Nem földműves foglalkozások a Bakony szlovák településein – Nichtlandwirtschaftliche Berufe in den slowakischen Dörfern des Bakony-Gebirges
- PETER CHRASTINA:** 344
Vývoj využitia kultúrnej krajiny na severovýchodnom okraji Bakonského lesa (obce Čáfar, Čerňa a Jásč) – A tájhasználat változásai a Bakony északkeleti lábánál, Bakonycsernye, Jásd és Szápár községek példáján – Veränderungen des Landschaftsgebrauchs am nordöstlichen Bakonygebirgsfuß in den Dörfern Bakonycsernye, Jásd und Szápár
- MARTIN GOLEMA:** 358
Interpretácia niektorých slovenských toponým mytologického charakteru z územia Uhorska a pohanská mytológia stredovekých Slovanov – Néhány mitológikus jellegű magyarországi szláv helységnév interpretációja és a középkori szlávok pogány mitológiája – Interpretation einiger slawischer Ortsnamen in Ungarn mit mythologischem Charakter und heidnische Mythologie der Slawen im Mittelalter
- ROZÁLIA KUŠTÁROVÁ:** 368
Tradicia ľudového liečenia v slovenskej národnostnej obci Dunaedháza – A népi gyógyítás hagyománya a szlovák nemzetiségű Dunaegyházán – Die Tradition der volkstümlichen Heilkunde in Dunaegyháza, einem Dorf slowakischer Bevölkerung
- KATARÍNA KIRÁLYOVÁ:** 377
V záujme zachovania tradičnej kultúry Slovákov v Maďarsku – Svadobné oblečenie Slovákov v Maďarsku na počiatku 20. storočia – A hazai szlovák hagyományos kultúra megőrzéséért – A magyarországi szlovákok lakodalmas viselete a 20. század elején – Zur Aufbewahrung der traditionellen einheimischen slowakischen Kultur – Hochzeitstracht der Slowaken in Ungarn Anfang des 20. Jahrhunderts
- História Slovákov v Maďarsku – A magyarországi szlovákok történelme – Geschichte der Slowaken in Ungarn**
- MAREK SYRNÝ:** 383
Percepcia Slovákov v Maďarsku a problematika ich repatriácie v slovenskej spoločnosti po II. svetovej vojne – A magyarországi szlovákok befogadásának problémája a II. világháború utáni lakosságcsere következtében – Aufnahmeproblem der Slowaken aus Ungarn infolge des Bevölkerungsaustausches nach dem zweiten Weltkrieg
- PETER ZUBKO:** 392
Slováci na maďarskom území Abovskej a Zemplínskej stolice v 18. storočí – Szlovákok Abaúj és Zemplén megye területén a 18. században – Slowaken auf dem Gebiet der Komitate Abaúj und Zemplén im 18. Jahrhundert
- JÁN GOMBOŠ:** 400
Protirečivosť osobnosti Štefana Launera – Launer István ellentmondásos alakja – Die widersprüchliche Gestalt von Štefan Launer
- SAMUEL ČELOVSKÝ:** 404
Podiel osadníkov zo slovenských osád v Maďarsku pri osídľovaní Kysáča v Bácske od roku 1773 – A magyarországi szlovák településekről érkezők szerepe a bácskai Kiszács betelepítésében – Rolle der Slowaken aus Ungarn in der Ansiedlung von Kiszács inder Batschka
- MIROSLAV KMEŤ:** 416
Problematika dolnozemských Slovákov v Slovenských národných novinách a Orle tatranskom (1845 – 1848) – Az alföldi szlovákság problematikája a Slovenské národné noviny és az Orol tatranský (1845 – 1848) alapján – Problematik der Slowaken auf der Tiefebene auf Grund Slovenské národné noviny und Orol tatranský (1845 – 1848)
- TIBOR LESFALVI:** 427
Slovenské spolky v Uhorsku v období dualizmu na Dolnej zemi – Szlovák egyesületek a dualizmus-kori Magyarországon az Alföldön – Slowakische Vereine zur Zeit des Dualismus in Ungarn auf der Tiefebene
- KATARÍNA SEDLÁKOVÁ:** 433
Študentské roky Ľudovíta Augusta Jaroslava Haana v Prešove (1834 – 1839) – Haan Lajos eperjesi iskolaévei (1834 – 1839) – Die Schuljahre von Lajos Haan in Eperjes (1834 – 1839)

VIERA SEDLÁKOVÁ:	439	JANINA URBAN:	496
<i>K ohoťníckej činnosti spolkov v Budapešť na prelome 19. a 20. storočia a ich odraz v Národných novinách – A budapesti egyetemen tevékenységének képe a Národné noviny-ben a 19-20. sz. fordulóján – Tätigkeit der Vereine in Budapest am Ende des 19., Anfang des 20. Jahrhunderts</i>		<i>Menšinové národnostní společnosti mezi dominujícími národy Vyšegrádské skupiny ve sjednocující se Evropě – Nemzeti kisebbségek a visegrádi országok domináns nemzetek körében – Nationale Minderheiten im Kreise der dominanten Nationen der Visegrád-Länder</i>	
EVA PANČUHOVÁ:	448	ERIKA FAJNOROVÁ:	503
<i>Ján Nepomuk Bobula – murár, staviteľ... – Ján Nepomuk Bobula – kőműves, építő... – Ján Nepomuk Bobula – Maurer, Erbauer...</i>		<i>V šľapajach Komenského a Tešedika – Comenius és Tessedik nyomában – Nachfolger von Comenius und Tessedik</i>	
Otázky školstva – Az iskolaügy kérdései – Fragen des Schulwesens		PAVEL HLÁŠNIK:	512
JANA PEKAROVIČOVÁ:	455	<i>Školy s vyučovacím jazykom slovenským v Rumunsku od vzniku až po súčasnosť – Szlovák iskolaügy Romániában a kezdetektől a jelenig – Slowakisches Schulwesen in Rumänien von der Entstehung bis in der Gegenwart</i>	
<i>Slovenčina ako cudzí jazyk a testovanie a hodnotenie jazykovej kompetencie – A szlovák, mint idegen nyelv és a nyelvi kompetencia mérése és értékelése – Slowakisch als Fremdsprache und Testen / Auswerten der sprachlichen Kompetenz</i>		Vedúci sekcií informujú konferenciu o práci v sekciách – A szekcióvezetők tájékoztatója – Informationen der Sektionleiter:	521
JOZEF ŠTEFÁNIK:	463	Anna Istvánová: Otázky kultúry a spoločnosti – A kultúra és a közösség kérdései – Fragen der Kultur und Gemeinschaft	523
<i>Slovenčina študentov slovakistiky z Maďarska – A magyarországi szlovakisztika hallgatóinak szlovák nyelvhasználatát – Slowakischer Sprachgebrauch der slowakischen Schüler in Ungarn</i>		Katarína Maruzsová-Šebová: Otázky literatúry – Az irodalom kérdései – Fragen der Literatur	524
JÁN CHLEBNICKÝ:	474	Mária Žiláková: Otázky jazykovedy – A nyelvészet kérdései – Sprachwissenschaftliche Fragen	525
<i>Regionálnohistorické články v službách vyučovania histórie a kultúrnych dejín Slovákov v Maďarsku – Helytörténeti olvasókönyvek a történelemoktatás és a magyarországi szlovákok kultúrtörténetének tanítása szolgálatában – Ortschaftshistorische Lesebücher im Dienst des Unterrichts von Geschichte und Kulturgeschichte der Slowaken in Ungarn</i>		Anna Divičanová: Etnografia Slovákov v Maďarsku – A magyarországi szlovákok néprajza – Ethnographie der Slowaken in Ungarn	527
ANNA CSÖRGÖLOVÁ:	480	Ján Gomboš: História Slovákov v Maďarsku – A magyarországi szlovákok történelme – Geschichte der Slowaken in Ungarn	528
<i>Návzný model vzdelávania na báze národnostnej školy – materská škola – základná škola – gymnázium – nadstavbové štúdium – Egymásra épülő modell a nemzetiségi oktatásban: óvoda – általános iskola – középiskola – szakiskola – Verknüpfendes Modell im Nationalitätenschulwesen: Kindergarten – Grundschule – Gymnasium – Fachmittelschule</i>		Edita Pečeňová: Otázky školstva – Az iskolaügy kérdései – Fragen des Schulwesens	529
SVITLANA PACHOMOVÁ – JAROSLAV DŽOGANÍK:	485	Závěrečné príhovory – Záró beszédek – Schlussreden	530
<i>Ukrajinská slovakistika v kontexte nových spoločenských podmienok – Szlovakisztika Ukrajnában az új társadalmi viszonyok tükrében – Slowakistik in der Ukraine im neuen gesellschaftlichen Zusammenhang</i>		Ján Chlebnický, vedecký tajomník VÚSM – a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének tudományos titkára – wissenschaftlicher Sekretär des Forschungsinstituts der Slowaken in Ungarn	
ANITA MURGAŠOVÁ:	491	Alžbeta Uhrinová-Hornoková, riaditeľka Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku – Hornokné Uhrin Erzsébet, a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének igazgatója – Erzsébet Uhrin-Hornok, Leiterin des Forschungsinstituts der Slowaken in Ungarn	
<i>Akreditácia slovenčiny ako minoritného a ako cudzieho jazyka v kontexte škôl s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí – A szlovák, mint idegen nyelv akreditálása a határon túli szlovák tanítási nyelvű iskolák tükrében – Akkreditierung des Slowakischen als Fremdsprache mit Rücksicht auf die Schulen mit slowakischer Unterrichtssprache jenseits der Grenze</i>		Juraj Migaš, veľvyslanec SR v MR – a Szlovák Köztársaság magyarországi nagykövete – der ungarische Botschafter der Slowakischen Republik	
		Ján Fuzik, predseda CSS – az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke – Vorsitzender der Slowakischen Selbstverwaltung in Ungarn	
		PhDr. Vilma Prívarová, splnomocnenkyňa vlády SR pre zahraničných Slovákov – a Szlovák Köztársaság megbízottja a határon túli szlovákokért – Beauftragte der Slowakischen Republik im Dienste der Slowaken jenseits der Grenze	
		Autori príspevkov a príhovorov – Az előadások és hozzászólások szerzői – Autoren der Vorlesungen und Begrüßungen	537

REZÜMÉ

Kulturális attitűdök vizsgálata a tótkomlói szlovákok körében

Az MTA Nyelvtudományi Intézetének Élőnyelvi Osztálya, az ELTE BTK Magyar Nyelvi Tanszéke és a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének közös kutatása alapján *A nyelvi más-ság dimenziói: A kisebbségi nyelvek megőrzésének lehetőségei* című projektum keretében (NKFP 5/126/2001) a tótkomlói szlovák nyelvhasználatot vizsgáltuk. A referátum a tótkomlóiak kulturális attitűdjeire irányuló vizsgálatok eredményeit mutatja be. A kutatás eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy a tótkomlói közösség többsége mindkét kultúrához (magyar és szlovák) egyaránt kötődik. A kettős kötődésen kívül jellemző egy erős lokális kötődés is.

ZUSAMMENFASSUNG

Kulturelle Attitüde im Kreis der Slowaken in Tótkomlós

Die Abteilung der Lebenden Sprachen des Sprachwissenschaftlichen Instituts der Ungarischen Akademie der Wissenschaften hat ein gemeinsames Forschungsprojekt zur Analyse der Benutzung der slowakischen Sprache in Tótkomlós gemacht. Die empirische Forschung wurde mit der Methode von Fragebogen vorgeführt. Danach folgte die Verarbeitung der statistischen Daten. Die Ergebnisse bieten interessante Zusammenhänge in den Themen Sprachwahl, Kodewahl, Zweisprachigkeit, Beziehung zum Dialekt.

Alexander Ján Tóth

Používanie slovenského jazyka v škole a cirkvi v troch bakonských obciach

Národopisný tábor Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku v roku 2005 bol v osadách Jášč, Cápár a Čerňa. Vo výskumnom projekte *Používanie slovenského jazyka v Maďarsku* som pokračoval. Sám som sa zaoberal dvoma dôležitými inštitúciami zachovania menšinového jazyka: so školou a cirkvou.

Cieľom výskumu bolo zmapovanie používania slovenského jazyka v cirkvi a v školách, získanie informácií o synchronnom stave slovenčiny v skúmaných lokalitách. Východiskovým bodom bola bilingválna jazyková situácia, slovenčinu sa snažia uplatňovať funkčne. Situácie, úspechy či neúspechy používateľov jazyka v menšinovom prostredí, vplyv školstva na používanie jazyka, jazykové plánovanie, kontaktové javy, premeny nárečia, funkčnosť jazyka a mnoho iných príčin ovplyvňuje dynamiku slovenčiny v Maďarsku. (Žiláková, 2004, s. 119.) Tieto faktory sme sledovali pri výskume.

Pri synchronnom výskume sa skúma konkrétna jazyková výpoveď metódami sociolingvistiky. Z hľadiska deskriptívnej adekvátnosti je rozhodujúci výber respondentov. Najdôležitejšie je zaznamenávanie opakovaní, pravidelných výskytov. (Kiss, 1995, s. 30.) Zvolil som si nasledovnú výskumnú metódu: Po obdržaní zoznamu respondentov (s ktorými sa organizátori vopred dohodli) som sa opýtal členov menšinových samospráv, že podľa nich kto by vedel najviac rozprávať o školskej a cirkevnej tematike. Navrhli mi predovšetkým ľudí, ktorí pravidelne chodia do kostola alebo sú pracujúce a už neaktívne učiteľky. S nimi sme spravili voľný rozhovor, ktorý ale bol usmerňovaný na dané témy. Rozhovory odzneli v slovenčine, ja som hovoril spisovnou slovenčinou a respondenti nárečím alebo po maďarsky. Pri respondentoch, ktorých sa dané témy špecificky týkajú, som sa opýtal pre kontrolné účely aj náhodou vybraných zo zoznamu. Aj ich som sa snažil usmerňovať na témy *škola a cirkev*, ale sme si dovolili hovoriť aj o celkom iných témach, podľa danej situácie. Z toho, čo mi respondenti porozprávali, mal som možnosť hodnotiť používanie slovenčiny z viacerých hľadísk. Po zmapovaní konkrétneho stavu v inštitúciách v súvislosti so slovenským jazykom sme boli zvedaví na subjektívny postoj obyvateľov o používaní jazyka. Subjektívny postoj je preto dôležitý, lebo ovplyvňuje používanie jazyka. Po spracovaní materiálu som mal možnosť porovnať jazykovú situáciu troch obcí medzi sebou a s ostatnými slovenskými regiónmi Maďarska.

Najživším slovenským kultúrnym životom disponuje z troch skúmaných lokalít Čerňa. Katalyzátorom miestnej slovenskej kultúry je slovenské *Osvetové centrum* založené v roku 2003, kde sú zabezpečené podmienky aj pre vyučovanie slovenčiny aj pre cirkevné obrady. Organizujú národnostné stretnutia, sviatočné akcie, dajú priestor všetkým podujatiam, ktoré sa týkajú Slovákov. Funguje ako polyfunkčná inštitúcia pri miestnej slovenskej samospráve a je začlenená do systému regionálnych osvetových stredísk Celoštátnej slovenskej samosprávy.

Z hľadiska tradovania slovenského jazyka má *Osvetové centrum* najdôležitejšiu úlohu nahradiť chýbajúce vyučovanie slovenského jazyka v miestnej škole. Jazykové kurzy pre rôzne vekové kategórie drží týždenne raz Viktória Ecseriová, absolventka ELTE a Slovenského gymnázia v Budapešti. Táto budapeštianska škola má veľký význam vo výchove v slovenskom jazyku v Černi. Deti, ktorých rodičia chcú, aby sa vzdelávali v slovenskom jazyku, učia sa v tejto škole. Je to menej pohodlné riešenie, ako mať v dedinskej škole vyučovanie slovenčiny, ale absolventi tejto školy, vrátiac sa do svojej dediny, pozitívne pôsobia na slovenský život obce. Od r.1984 v každom roku niekoľko detí sa učí v budapeštianskej slovenskej škole (v r. 2004/5 napr. šiesti). Chodiť do budapeštianskej slovenskej školy začali deti Szabóovcov, táto rodina má značný podiel na oživovaní slovenskej kultúry v dedine, oni sú organizátormi aj činnosti osvetového centra. Pre budapeštiansku školu netreba agitovať, je to prirodzené, že ten, kto chce, aby sa jeho dieťa učilo po slovensky, zapíše ho tam. Predsa chýba vyučovanie slovenčiny v miestnej škole a jeho absencia ohrozuje tradovanie slovenského jazyka v Černi. Zo strany školy počujeme dôvod, že nie je na to nárok. Vedenie školy ale keby veľmi chcelo, mohlo by zaviesť hodinu slovenčiny, lebo majú dvoch učiteľov slovenčiny v škole. Všetci ale tak cítia, že lepšie by bolo, keby vyučovali slovenčinu v škole. Je zaujímavé, že budova osvetového centra je oproti školy, ale vedenie školy – z tu ďalej nerozvádzaných príčin – nevyužíva možnosť stať sa národnostnou školou, hoci v ostatných slovenských lokalitách Maďarska škola aj finančne sa má lepšie, keď vyučujú slovenčinu. Vedenie školy sa pokúsilo o zavedenie nemeckého jazyka ako menšinového, ale nemecká menšinová samospráva susednej dediny Mecser protestovala proti tomu, lebo Čerňa nemá nemecké tradície.

Kurz slovenčiny navštevujú okrem záujemcov a tých, ktorí si chcú takto upevniť svoje slovenské korene, aj tí členovia slovenskej samosprávy, ktorí chcú viesť lepšie po slovensky. Kurz slovenčiny sa začal v roku 2004, je dobrovoľný, samozrejme. Začali ho navštevovať pätnásť, zostali 6-8. Zamestnávajú mávajú týždenne raz, plus mesačne raz majú jednu zhrňujúcu hodinu. Skupina je vekovo miešná. učiteľka je mladá, pochádza z Černe, ale býva v Móri. Používajú knihu Horváth – Pesti – Kmet – Pecsénya. Cieľom je precvičovanie základnej slovnej zásoby. Medzi účastníkmi kurzu sme mali možnosť pozorovať používanie slovenského jazyka. U starších účastníkov pomôžu ešte nárečové základy, mladší sa učia slovenčinu ako cudzí jazyk. Zaujímavým interferenčným javom je, že aj v maďarskom texte povedali *rizsa* podľa vzoru slovenského slova *ryža*. Motivujú ich starí rodičia, aj výlety na Slovensko či na nákup alebo na stretnutie speváckych zborov. Účastníci kurzu dostávajú aj domácu úlohu. Dá sa povedať, že tento kurz je stále populárnejším.

Evanjelická cirkev a slovenčina v Černi.

Slovenský osvetový dom je domovom pravidelných evanjelických biblických hodín v slovenskom jazyku, ktoré drží Attila Szpisák, kňaz celoštátnej slovenskej služby. Chodí

sem asi 15 ľudí, spievajú po slovensky – z novšieho spevníku – a biblické čítanie vysvetľuje farár dvojjazyčne. Miestny farár nevie po slovensky, ale vo väčšie sviatky sú slovenské bohoslužby v kostole – tiež prostredníctvom Attilu Szpisáka, predtým Alžbety Nobikovej, farárky zo Sarvaša. Tieto bohoslužby nie sú pravidelné a to by bolo potrebné. Majú kontakty s evanjelickým zborom v Nových Zámkoch, odtiaľ kupovali nové spevníky. Spevníky si kupujú ľudia aj pre seba, členovia pávieho krúžku spievajú z toho. Attila Szpisák zaviedol, ako aj inde v Maďarsku, spevníky v spisovnej slovenčine. V tejto obci nemal ťažkosti, Tranoscius nemal také silné tradície ako napr. na Komlóši. Cirkevné noviny sú v maďarčine. Používanie slovenského jazyka podľa zápisov cirkevných dokumentov začalo klesať v rokoch 1929 – 40 počas pôsobenia farára Pála Szlováka. Tento pokles môžeme registrovať v porovnaní so slovenskou jednojazyčnosťou do 10-ich rokov 20. storočia. V porovnaní s dnešným stavom je to vyvážená dvojjazyčnosť. Napríklad na ilustráciu: Večeru Pána v r. 1941 slúžili v takomto jazykovom rozdelení:

1. nedeľa Advent: po maďarsky
1. vianočná bohoslužba: po slovensky
2. vianočná bohoslužba: po maďarsky
- Nový rok: po slovensky
1. pôstná nedeľa: po slovensky
- Veľký piatok: po maďarsky
1. veľkonočná bohoslužba: po slovensky
2. veľkonočná bohoslužba: po maďarsky
- Turíce: po slovensky

Zavedenie maďarských bohoslužieb avizovali miestni veriaci v r. 1937 a z hore uvedeného príkladu je vidno, že pravidelné striedanie jazyka dodržali až do roku výmeny obyvateľstva. Konkurzy na farára aj potom vypisovali tak, že farár musí viesť po slovensky, ale to bolo len formálne, nakoniec si vybrali len maďarsky hovoriacich farárov. Podľa zápisnice z r. 1936 sa stretieme aj s takým riešením dvojjazyčnosti, že spievajú po slovensky a kňaz káže po maďarsky. V súčasnosti podobnými jazykovými situáciami sa stretávame aj v ostatných slovenských cirkevných zboroch Maďarska. Keďže stupeň dvojjazyčnosti v Černi dosiahli už v medzivojnovom období, výsledkom je oslabenie slovenského jazyka v cirkvi. Dvojjazyčnosť totiž nikdy nemôže byť úplná, aj rovnováha dvoch jazykov je neistá. Dominancia jedného z dvoch je časom nevyhnutná. To treba brať do ohľadu, keď otázku používania slovenského jazyka v školách alebo v cirkvi v Maďarsku riešia dvojjazyčnosťou. V prípade Černe dvojjazyčnosť bola prvým stupňom od slovenskej jednojazyčnosti k skoro úplnej maďarskej jednojazyčnosti. Teraz sa snažia obrátiť tento proces, ale cieľom môže byť už len vyvážená dvojjazyčnosť, ktorá je raniteľná.

V susednej dedine *Cápár* je postavenie slovenského jazyka všeobecne slabšie ako v Černi. V Cápáre funguje slovenská samospráva, etnológovia tu našli archaické slovenské ľudové piesne v pamäti najstarších. Oživenie používania slovenského jazyka sa v ostatných dvoch obciach nepodarilo tak ako v Černi. Aj v Černi aj v ďalších dvoch obciach

ma tak informovali, že obyvatelia Jášču a Cápára, ktorí majú slovenský pôvod, nevyužívajú možnosti, ktoré im ponúka asi 5 km vzdialené Osvetové centrum. V Cápári nikdy nebola slovenská škola, ani v kostole nepoužívali slovenčinu. Túto informáciu potvrdili aj starší aj mladší respondenti. Umelecký kováč, ktorý je pomerne mladý majster starého remesla, povedal, že slovenčinu dávnejšie používali na ulici, v prirodzených jazykových situáciách, kto ovládal slovenčinu, naučil sa v rodine, používal, „cvičil“ so susedmi. Žiadne umelé zásahy (ako napr. školské vyučovanie spisovného jazyka) neboli, slovenčina pomaly „vyšla z módy“, teraz je už ťažké komunikovať po slovensky aj s tými ľuďmi, ktorí si uvedomujú svoj slovenský pôvod. Cieľom miestnej slovenskej samosprávy môže byť len zachovanie tradícií v takejto poslednej fáze asimilácie.

V Jášči žili tri národy: Maďari, Nemci a Slováci. Preto miešané manželstvá boli časté a rozšírené. Trojjazyčnosť bola prirodzená, ľudia sa naučili jazyk od jedného druhého na ulici. V škole však vyučovali po maďarsky. V tejto dedine neboli také deti, ktoré by nevedeli len po slovensky pri nástupe do školy (ako napr. vo Veľkom Bánhedéši okolo r. 1910). Maďarčina ako *lingua franca* mala aj úlohu byť spoločným dorozumievacím prostriedkom Nemcov a Slovákov v tých časoch, keď nechceli uprednostniť ani nemčinu ani slovenčinu, tak používali neutrálnu maďarčinu. Sarši respondenti mi porozprávali zaujímavý jav: spovede (intímna sféra používania jazyka) boli po slovensky v prípade Slováka, kým od riaditeľa školy a od starostu očakávali, aby vedeli po nemecky (administratívne používanie jazyka). Na rozdiel medzi tými dvoma sférami z hľadiska používania jazyka odkazuje aj informácia, že Nemci nemali vlastné ľudové piesne, kým Slováci ich mali okolo 40. V roku 1936 boli už len maďarské bohoslužby a okrem toho katechizmy 1. neďelu po maďarsky, 2. po slovensky, 3. po nemecky atď. Školskú jazykovú situáciu vysvetlili tak: „Vždy boli dva jazyky (sl. a nem.) – preto zostala maďarčina“ V škole bol slovenský vlastivedný krúžok asi do roku 1978. Hrávali pozbierané slovenské ľudové zvyky.

Jazyková asimilácia v porovnaní s Čerňou je podobná aj v Jášti a Cápáre – prakticky nikto nehovorí po slovensky v každodenných situáciách, len výnimočne. Veľký rozdiel je v tom, že v Čerňi sa slovenský kultúrny život organizuje aktívnejšie. Krátka je doba týchto pozitívnych snáh a malý je počet ľudí v pomere celkového obyvateľstva dediny, ktorí sa niejakým spôsobom zaoberajú so slovenčinou. Okrem starých a malej skupiny zánietencov a záujemcov v aktívnom veku slovenčinu pravidelne nepoužívajú. Toto je výsledkom procesu, kde škola a cirkev od postupnej dvojjazyčnosti sa dostali k jazykovej nivelácii, kde má maďarčina dominantnú úlohu. Aktuálne problémy vidieckych osád (starnutie dediny, málo pracovných príležitostí po zrušení baníctva, resp. poľnohospodárstva) majú prioritu pre dnešné obyvateľstvo pred používaním toho či druhého jazyka, podobne ako v prípade dolnozemskej slovenskej osady. Respondenti, ktorí majú slovenský pôvod a žijú v skúmaných dedinách, ľutujú pokles až zánik používania slovenského jazyka, pokladajú to za stratu niečoho cenného z minulosti. Tento postoj je väčšinou spojený so zmierením sa s jazykovou situáciou, kde je slovenčina už hodne v pozadí.

Bibliografia

- BARTHA Csilla:
A kétnyelvűség alapkérdései. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999
- DIVIČANOVÁ, Anna:
Jazyk, kultúra, spoločenstvo. Békešská Čaba – Budapešť, 1999
- GYIVICSÁN Anna:
Szlovák szó a magyarországi templomokban. In: A nemzetiségi lét és kultúra dimenziói. Békéscsaba, VÜSM, 2003
Szlovák oktatás Magyarországon. In: A nemzetiségi lét és kultúra dimenziói. Békéscsaba, VÜSM, 2003
- KISS Jenő:
Társadalom és nyelvhasználat. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. 1995, s. 318.
- SZABÓ Zoltán:
Szlovák nyelv a bakonycsérnyei evangélikus egyházban. Diplomamunka kézírata, 2004
- ŽILÁKOVÁ, Mária:
Dynamika jazyka Slovákov v Maďarsku. Budapest, ELTE, 2004

REZÜMÉ

Szlovák nyelvhasználat az iskolában és az egyházban három bakonyi faluban

A Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének 2004-es interdiszciplináris kutatótáborának keretében kapott kutatási eredményekről számol be a tanulmány, mely része a Szlovák nyelvhasználat Magyarországon c. kutatási projektnek. Három bakonyi szlovák település nyelvhasználatát mutatjuk be az iskola és a templom, mint nyelvhasználati színterek segítségével. A kutatási eredmények bemutatják a helyi szlovák nyelvhasználat tendenciáit, a különböző kommunikációs szférák nyelvhasználati sajátosságait, és segítséget nyújtanak a nyelvtervezéshez.

ZUSAMMENFASSUNG

Slowakische Sprachbenutzung in der Schule und in der Kirche in drei Dörfern des Bakony-Gebirges

Das Forschungsintitut der Slowaken in Ungarn hat 2004 eine kollektive interdisziplinäre Forschung in drei slowakischen Ortschaften des Komitats Veszprém organisiert. Die Studie berichtet über die Ergebnisse der soziolinguistischen Forschung im Rahmen des Projekts *Slowakische Sprache in Ungarn*. Tiefer wird die Benutzung der slowakischen Sprache in der Schule und in der Kirche analysiert. Die Forschungsergebnisse zeigen die Tendenzen des slowakischen Sprachgebrauchs in Bakonycsérnye, Jásd und Szápár, den eigenständigen Charakter der verschiedenen sprachlichen Situationen und können bei der Sprachplanung der Minderheiten behilflich sein.

**Autori príspevkov a príhovorov
– Az előadások és hozzászólások szerzői – Autoren
der Vorlesungen und Begrüssungen**

Juraj ANDO

riaditeľ Verejnoprospešnej spoločnosti služieb
a zúžitkovania nehnuteľnosti Legátum,
Múzeum Mihály Munkácsyho, Békeeská Čaba
ando@bmmi.hu

Dr. Dagmar Mária ANOCA

Univerzita v Bukurešti, Rumunsko
anoca@inext.ro

Alžbeta ÁRGYELÁNOVÁ

Štátna cudzojazyčná knižnica, Budapešť
arer@freemail.hu

Stanislav BAJANÍK

riaditeľ Krajanského múzea Matice slovenskej
zsms@matica.sk

Katarína BALLEKOVÁ

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra, Bratislava
katkab@juls.savba.sk

PaeDr. János BAUKO

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
jbauko@ukf.sk

Prof. Samuel ČELOVSKÝ, DrCs

Oddelenie slovakistiky FF, Nový Sad
+38-121455046

Anna CSÖRGÖLOVÁ

riaditeľka Slovenského gymnázia, Budapešť
iskolatitkar@szlovak-bp.sulinet.hu

Prof. PhDr. Jaroslav ČUKAN, CSc

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
jcukan@ukf.sk

univ. prof. dr. hab. Anna DIVIČANOVÁ, CSc
Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku
Katedra slovanskej filológie, ELTE, Budapešť
szki@mail.globonet.hu

Prof. PhDr. Miroslav DUDOK, DrSc.
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra,
Filozofická fakulta UK, Bratislava
jazydudo@savba.sk

Doc. PhDr. Jaroslav ŽOGANÍK, CSc
Užhorodská národná univerzita, Ukrajina
Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
dzoganik@kryha.sk

PaeDr. Erika FAJNOROVÁ
Vysoká škola Samuela Tešedíka, Sarvaš
fajnorova.erika@post.sk

Dr. Eva FARKAŠOVÁ
Rímskokatolícka vysoká škola Jánosa Vitéza
vpcosulting@vnet.hu

Ján FUZIK
predseda CSS
oszo@slovaci.hu

Doc. PaeDr. Martin GOLEMA, PhD
Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
mgolema@pdf.umb.sk

Ján GOMBOŠ, PhD
VÚSM, Békešská Čaba
szki@mail.globonet.hu

Kinga GÖNCZOVÁ
ministerka mládeže,
rodiny, sociálnych vecí a rovnosti šancí MR

Gabriela HAMRANOVÁ
Slovenská národná knižnica, Martin
hamranova@snk.sk

Prof Dr. Michal HARPAŇ, DrSc
Filozofická fakulta, Nový Sad
slovaci@unsff.ns.ac.yu

Pavel HLÁSNÍK
Demokratický zväz Slovákov
a Čechov v Rumunsku, Nadlak
hlasznik@inext.ro

Jarmila HODOLIČOVÁ
Filozofická fakulta, Nový Sad
hodolic@EUnet.yu

Anita HOLÁ
Základná škola Mihályja Váciho, Níred'háza
anita.hola@post.sk

PhDr. Mária HOMIŠINOVÁ, PhD
Spoločenskovedný ústav SAV, Košice
homisin@saske.sk

Mária Katarína HRKEOVÁ
Dom zahraničných Slovákov, Bratislava
dzs@dzs.sk

Ján CHLEBNICKÝ
VÚSM, Békešská Čaba
szki@mail.globonet.hu

RNDr. et Mgr. Peter CHRASTINA, PhD
Katedra manažmentu, kultúry a turizmu FF UKF
peter.chrastina@post.sk

Anna IŠTVÁNOVÁ
riaditeľka Domu slovenskej kultúry, Békešská Čaba
szlovakhaz@mail.globonet.hu

Doc. PhDr. Imrich JENČA, PhD
Katedra žurnalistiky, FF UK, Bratislava
jenca@nexta.sk

PhDr. Gabriela KILIÁNOVÁ, CSc
riaditeľka Ústavu etnológie SAV, Bratislava
gabriela.kilianova@savba.sk

Katarína KIRÁLYOVÁ
riaditeľka Slovenského osvetového centra CSS, Budapešť
soccss@slovaci.hu

Ildika Klauszová-FUZIKOVÁ
Ludové noviny, Budapešť
ludove@axelero.hu

PaeDr. Miroslav KMEŤ
Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
kmet@fhv.umb.sk

Oldřich KNÍČAL
Ludové noviny, Budapešť
ludove@axelero.hu

Anna KOVÁČOVÁ, PhD
VÚSM, Békešká Čaba
kovacsova@primposta.hu

Doc. PhDr. Eva KREKOVICHOVÁ, DrSc
Ústav Etnológie SAV, Bratislava
kreko@chello.sk

Jaromír KRŠKO, PhD
Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
krsko@fhv.umb.sk

Dr. Ondrej KRUPA, CSc
VÚSM, Békešká Čaba
szki@mail.globonet.hu

Mgr. Rozália KUŠTÁROVÁ
BKMÖ Múzeumi Szervezete,
Viski Károly Múzeum, Kalocsa
kustar@freemail.hu

Ladislav LENOVSÝ
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
lenovsky@zoznam.sk

Dr. Tibor LESFALVI
ELTE, Budapešť
lesfalvi.tibor@freemail.hu

Agneša LESFALVIOVÁ-CSENGÓDIOVÁ
ELTE, Budapešť
csengodi@ludens.elte.hu

Júlia MARLOKOVÁ-SZABÓOVÁ
Slovenské gymnázium v Budapešti
ELTE, Budapešť
iskolatitkar@szlovak-bp.sulinet.hu

Katarína MARUZSOVÁ-ŠEBOVÁ, PhD
vedúca Katedry slovenského jazyka
a literatúry Segedínskej univerzity
sebok@jgytf.u-szeged.hu

Zuzana MEDVEĐOVÁ
riaditeľka slovenskej školy v Sarvaši

Juraj MIGAŠ
mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v MR

Gizela T. MOLNÁROVÁ
Segedínska univerzita
molnarg@jgytf.u-szeged.hu

Anita MURGAŠOVÁ
riaditeľka Metodického centra pre zahraničných Slovákov
Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
anita.murgasova@umb.sk

Marcel OLŠIAK
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
molšiak@ukf.sk

Slavomír ONDREJOVIČ, CSc
riaditeľ Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra, Bratislava
slavoo@juls.savba.sk

Daniela ONODIOVÁ
riaditeľka Slovenského divadla Vertigo
CSS, Budapešť
danao@mtifree.hu

Svitlana PACHOMOVÁ
Užhorodská národná univerzita, Ukrajina
kafslov@tn.uz.ua

Eva PANČUHOVÁ
Slovenské národné múzeum, Martin
pancuhova@snm.sk

Gregor PAPUČEK

Ludové noviny, Budapešť
ludove@axelero.hu

Antal PAULIK

Úrad pre národné a etnické menšiny, Budapešť
apaulik@mail.datanet.hu

Edita PEČEŇOVÁ

riaditeľka Slovenského gymnázia, Békešská Čaba
pecsenya@szlovak-bcs.sulinet.hu

PhDr. Jana PEKAROVIČOVÁ

riaditeľka SAS
Univerzita Komenského, Bratislava
jana.pekarovicova@fphil.uniba.sk

PhDr. Vilma PRÍVAROVÁ

predsedníčka Úradu vlády SR pre zahraničných Slovákov
vilma.privarova@vlada.gov.sk

Alžbeta RAČKOVÁ

Slovenský inštitút, Budapešť
raci@zoznam.sk

Prof. Matej ŠIPIČKÝ, DrSc

Debrecínska univerzita
gecela@post.sk

Ondrej ŠTEFANKO

predseda Demokratického zväzu Slovákov a Čechov
v Rumunsku a Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku
udscr@inext.ro

Doc. PhDr. Jozef ŠTEFÁNIK, CSc.

FF UK, Bratislava
jozef.stefanik@fphil.uniba.sk

Ivana ŠUSTEKOVÁ, PhD

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
isustekova@ukf.sk

Orsolya SZABÓOVÁ

Výskumný ústav menšín Maďarskej akadémie vied
szaboo@mtaki.hu

Katarína SEDLÁKOVÁ

UMB, Banská Bystrica
sedlakova@snk.sk

Viera SEDLÁKOVÁ

Slovenská národná knižnica, Martin
sedlakova@snk.sk

Marek SYRNÝ

FF UMB, Banská Bystrica
syorny@post.sk

Attila SPIŠÁK

Budapeštiansky slovenský
evanjelický cirkevný zbor, Budapešť
attila.szpisak@lutheran.hu

Alexander Ján TÓTH

VÚSM, Békešská Čaba
toth.sanyi@vipmail.hu

Tünde TUŠKOVÁ, PhD

Katedra slovenského jazyka a literatúry
Segedínskej univerzity
tuskatunde@yahoo.co.uk

Doc. Alžbeta UHRINOVÁ, PhD

mim. prof.
riaditeľka VÚSM
szki@mail.globonet.hu

Janina URBAN

Uniwersytet Śląski Filia w Cieszynie
urban.a@volny.cz

PhDr. Karol WLACHOVSKÝ

Katolícka univerzita Petra Pázmánya
Pilfšska Čaba

Doc. PhDr. ThDr. Peter ZUBKO, PhD.

Katedra cirkevných dejín,
Katolícka univerzita v Ružomberku
zubko@ktfke.sk

Doc. PhDr. Mária ŽILÁKOVÁ, PhD.

Katedra slovanskej filológie, ELTE, Budapešť
zilakm@ludens.elte.hu